

Mythologia, Venise, 1567 - IX, 08 : De Cycloibus

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[127-128\] : De Cycloibus](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre IX

[Mythologia, Francfort, 1581 - IX, 08 : De Cycloibus](#) est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre IX

[Mythologie, Paris, 1627 - IX, 09 : Des Cyclopes](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre IX

[Mythologie, Lyon, 1612 - IX, 08 : Des Cyclopes](#) est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Venise, 1567 - IX, 08 : De Cycloibus, 1567

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 08/08/2025 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/945>

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ) , Res/4
Ant. 50

Formatin-4

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 275v°-278v°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Cyclopes](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Mythologiae

vitibus è memoria obliteranda sunt cum ad aras accedimus.) sed etiā quia, cum Deos corpora cœlestia esse arbitrarentur, è numeris & harmonicis proportionibus Deos ipsos constare putarent. Sic igitur per hymnorum, & instrumentorum, & saltationum rhythmu Deorum natura imitabatur, & oblectabatur sacrificantes, & dies festos agentes, cōniuiis ac Genio indulgentes, Deorumque ipsorum felicitatē aliquo pacto imitantes, pro vitibus proximè ad Deorum immortalium naturam accedebant. Nam cum præclarum Dei opus mundum concerto constare crediderint, omnia musica Diis grata esse merito existimabant. Orpheus vero cum alios marinos, alios terrestres, alios cœlestes dæmonas è Curetibus appelleret, videtur dæmonas ten pestibus prefectos, vel potius ventos ipsos Curetas existimasse, ut appareat ex his;

χαλκοπτειαινεσι, ἀρεια τιγρι ιχθεις

βρυσι, χθενιτη, και οὐδὲ λιμενούσι

ζενιτη αναι, ειρηνειης ζενιτη,

Aterea pulsantes Curetes arma, matini,

Cœlestes, ac terrestres, Mauortia pubes.

Fructiferi venti, qui vultu moenia mundi

Seruatis.

Nihil sane aliud horum strepitus, quam vim ventorum indicabat; qui etiā ministri ahez dicebantur, quoniam per ventos, ut dictum fuit, & pluiae & frigore & omnia denique naturæ opera perficiantur. Nam nullum animal potest gigni nisi per ventum sperma extrudatur, quod ipsum accidit in omnibus plantarum seminibus. Quod autem venti sint Curetes, & quod iudee & salutis & molestiarum in naturæ operibus sint autores, patet ex his Orphæi carminibus, quæ pontum etiam ab illis exagitari significant; cum nihil aliud quam venti mare infestet magis;

Δαιμονιοι οἰκανοι τρόποις, τοιοὶ μέτελατοί,

τοιοὶ αἱ τραπεζαὶ χαλκοῦσιν αἰρόμενοι.

Ιάλωνται βίοι τοιοὶ κτενάται, τοιοὶ τοιοὶ αὐτοῖς

αγροθατοι. Τοιοὺς δὲ πίπας οἰκεῖται φεύγειν.

Διαδρόμοι διατρέπονται τοιοὶ δὲ χλεύεια στρέμενοι.

Διχοῖς δραστικοῖς οἰκεῖται ηὔθετοι.

Dæmones æterni, ac perdentes facta virorum,

Cum grauis irarum fluctus vos suscitat: arua

Vallantes, frugesq; nouas: tum rursus & arua

Frugibus implentes. per vos mare murmurat alte:

Conuulsæq; cadunt plantæ ab radicibus imis.

Et latè resonat cœlestis sibilus auro.

Nam omnis fertilitatis & salutis animalium autores sunt venti, quare ministri terræ merito ab antiquis sunt crediti. At de Curetibus & Corybantibus fatis, nunc de cyclopibus dicamus.

De Cyclopibus.

Cap. VIII.

Ferunt autem Cyclopes Cœli & Terræ filii, ut ait Hesiodus his in Theogonia;

Ποσειτοι αἱ νοστασαι τοιοὶ πλοιοι θεοφόροι

Επιτον, Επιτον, τοιοὶ οἱ προιστοροι.

si fisi

τοῦ θεοῦ βροτῶν τέλος, τοῦτον καρπόν.
εἴτε τὸ πέρι ἀλλα δύο εἰδῆσιν οὐκεῖ,
μάλιστι ὑφαλοῦσι μίσθιον εἰσαγεῖται μετά τῷ.
καὶ λαβοῦσι τοῦτο τελεῖσθαι, οὐκαντί οὐκεῖ, τρίτον
καλλιτεροῦ ὑφαλοῦσι τοῦτο εἰσαγεῖται μετά τῷ.

Hæc eadem peperit Cyclopas deinde superbos,
Argem magnanimum, pariter Brontem, Steropenq;:
Qui fulmen, tonitrumq; Ioui grauia arma parabant.
Cetera Diis similes fuerant: sed fronte rotundum
Lumen gestabant media; hinc sunt nomen adepti.

Euripides tamen Cyclopas marini Dei hoc est Neptuni filios illos nominauit in Cyclopibus cum inquit;

ἴει πάσιν αὐτοῖς αὐτῆς θεοῖς
κύκλωποι οὐκέτι μέτρον πέρτατον
τοῦτον εἰσὶ λαθρίνειοι, λαθρεῖοι οὐκέται
δύοις, λαθρεῖοι μόνοι, φλατράσαιοι
μελαθρώποι.

Monoculi ubi Dei marini filii
Cyclopes homicidæ antea deserta incolunt.
Vnius horum nos sumus serui domi.
Illiunc, cui seruimus ipsi nominant
Polyphemum.

At cum Polyphemus inter hos omnes, qui centum fuisse memorantur, viribus corporis, formeque magnitudine prælaret; non satis constat quibus parentibus ortus fuerit, quippe cum Apollonius libro primo Argonaut. illum admirabilis magnitudinis Polyphemum Neptuno & Europa Tityi filia natum fuisse inquit in his;

Ταῦτα μὲν οὐκέτι Τύτιος λαθρά φανταζεῖσθαι.
τίς δὲ γεννήσας γεννήσας Τάνατον ἀλλα
κυρωτὸν τυρούς μητρόν τοιούτην εἶπε.
κατόπιν δέ τοιούτην εἶπε ηγανεῖος Διονύσιος
τελετὴν, εἰδούς Σανδαλίαν εργασίαν, μάλιστα τοῦτο ξέρει
Τελετὴν τηλετὴν διηγεῖται περὶ μητρόν λαθρώποι.

His actis Polyphemus adest mox Τάνατο, at alma
Europa hunc Tityi genuit pulcherrima proles
Neptuno celerem supra omnes, viribus acrem.
Per mare cypriolum tumidis cum tollitur vndis
Curreret, & summis vix tingeret æquore plantas.

Andron vero Teius in Affinitatum Epitomis Polyphemū patre elata, at matre Stilbe Nympha natū fuisse memorat. Conon in Heraclea Elati & Amymones Polyphemum filium fuisse tradidit. Homerus in primo Odyssæ Po-
lyphemum Neptuni & Thoosis Nymphæ filium scriptit. Cyclopas autem singulos unum oculum tantum habuisse in media fronte ita scripsit Apolledo-
rus libro primo; μάτι τοῦτο διάμετρον τρισὶ γενιάσιον δίπους, Τυρίνειον, Βοιωτον,
μελαθρώποις τοῦτο επιλαβοῦσι τὸ μετάτον. Post hos tellus ē coelio Cyclopes pe-
perit, Harpen, Steropen, Brontem, quorum singuli unum oculum ha-
bebant in fronte. Hos in Lipara insula, que Meligunis etiam dicta est, ha-
bitasse, quæ est una ex Aeolis, ita scriptit Callimach. in lauacrum Dianæ;

Mythologiae

οὐτὶ δὲ κακῶστος μεταλλίδης τὸν πόνον ζειτεῖ

Νέρων ἐν Αἰγαίουν, ἀλλὰ τότε σχετικόν

ἔτρεπτον αὐτονόμοι, λασπέστερον ἡ φαῖται

Εὐαίστους μάρτιον πολέμον, ἔποντες μάρτιον ἴρπε.

Continuo Cyclopas adit: tunc repperit illos

in Lipara, namq; hic habitabant: nomen ac illi

Tum Meligunis erat. candardis pondera circum

Hi stabant ferri, Vulcani insudibus amplissimis

Impositi. nam virgebat opus prægrande.

10 Eurip. in Cyclope videtur reliquos Cyclopas Polyphemi filios purasse cum
ita scribat dicentem Polyphemum;

εἴτε διατάξεις αρχαιοτεράς ἡ τρόπῳ

αρχαίστας.

Custodientes filios cerno greges.

Hunc in spelunca habitare solitum, & oves in Sicilia custodiens, magis notū
est, quam ut indigeat explicatione, cum in eadem tragédia etiam id scribat
Eurípides, & Homerus libro primo Odyssæ. Scriptum reliquit Onasus in
1. libro rerum Amazonicarum Laonomen Herculis sororem Amphitryo-
nisq; & Almenæ filiam fuisse Polyphemū vxorem. Erat autem victus Poly-
phemī, aliorumque Cyclopum fructus, quicunq; ē terra nasciebantur, nul-
lisque vrebantur legibus, ut ait Hom. in lib. 1. Odyss. quos etiam skipas si-
ue exleges vocat in his;

κακλαπαῖς δέ γατας οὐτούργαλας ἀδημίτεο

κατέβιβ, οὐδέ θεοίς απενθέτεις ἀδημίτεο

οὐτι φεγγίσσεις χυροί φεγγοί, οὐτε ἀριστοί.

ἄλλα τέλος δασορεα, ταῦτα μέρεστα καίτε φύταται,

περίκηροι εργαται ταῦτα μέρεστα, μέτη φύταται

ἴσοις ιρταφύταις καροφθεάσις θερπει δίξει.

ταῖς οὐτε μέρεσται μεντοφύταις, οὐτε θερπεται.

ἄλλα οὐτε μέρεσται τρίατανταις πορραις

οὐτε οὐτε λαφυροῖς θεατοῖς οὐτε θεαταῖς.

Βαζόμενοι δέ οὐται, οὐτε μέρεσται μέρεσται.

Venimus exlegum ad cyclocum protinus arua,

Qui superum freti bonitate haud semine iacto

Obuerunt terras, manibus nec germina plantant.

Omnia sponte sua nullis nascuntur aratis

Hordeæ, frumentumque coactum, ac ipsa racemos

Vires producit, quos auget Iupiter imbre.

Non foras, non causas norunt, non iura senatus:

Alpera in excelsis habitantes montibus antra,

Et puer, & magnis de rebus iudicat uxor.

Nam primum vivendi genus, quod urbanitatem quandam videretur continere, primi instituerunt Cyclopes; qui cum filiis & exoibus de rebus utilibus consultabant. Fuerunt qui dixerint utile fuisse ciuitates condere, & cum homines in unum conuenienter leges ferre, atque idcirco hominem commodorum autores mirificis laudibus extollunt. Ego contra, nihil magis permittendum contingit humano generi hominum censeo, cum commoda illa, quæ cū ciuitatibus excogitata sunt, omnium scelerum principium & causæ fuerint.

Satis

Satis enim erat homini ad feliciter vivendum Dei cognitio, & lex, quæ pul-
sat: quempiam verasset, cū avaritia, latrocinia, ignavia, ambitione, bello, Deo-
rum contemptus, & omnia scelera denique cum commodis ciuitatum pallio-
lauerint: quoq; nisi introducta fuissent, oea plantationibus & agriculturæ nunc
esset intenti, felicissimique sine principum avaritia viveremus. Fama est
Galateam fuisse amatam à Polyphemō, ut ait Theocritus in Cyclope. Istud
autem contigit quia Philoxenus Cytherius cum eō adiisset, templumque vi
disset Galateam à Cyclope erectum causam ignorans. Polyphemum illā amas-
se credidit, & idcirco templum illud ei erexit, ut scriptis Alcimus lib. 3. re-
rum Sicularum, & enarrator Theocriti. Ad huius amoris remedium & fistu-
la, & Musarum cantibus vsus est Polyphemus, ut testatur Theocritus. dicitur
Polyphemus non modo amasse Galateam, sed etiam Galatum ex illa su-
scipisse & restatus est Bacchylides. Hylam præterea non ab Hercule, sed à
Polyphemō fuisse amatum memorant, ut ait Socrates in commentariis ad
Idotheum, & Zenodotus in linguis. Dicitur & Tyrinthe vībs opus fuisse
Cyclopum, cuius muri fuerunt è rudibus lapidibus extracti, eratque illa co-
rum magnitudo, ut nec minimus quidem eorum vel iumentorum bigis loco
moueri posset, ut scriptum reliquit Pausanias in Corinthiacis. quod factum
fuit ad Proti gratiam, ut ait Strabo libro octavo. Erat autem Polyphemus
cyclopum princeps homo non solum agrestis & ferus, sed plaeæ incon-
sideratus, qui cum pecudibus etiam aliquando loqueretur, ut testatur Cice-
ro libro quinto Tusc. disputationum. nam is beatum arjetem appellat, quod
quam vellet, posset inire, & attingere, cum Cyclops ariete illo nihilo esset
prudentior. Quis enim sapiens appellari posset, qui felicitatem humanam
in turpisima libidine sitam esse arbitretur? nam qui inter vīna, lautoraq;
pocula, aut inter immodicum commodorum à natura ad conseruanda corpo-
ra datorum vīsum se felicem censeat, ebrietateque omnium propè facino-
rum turpisima vincatur, non ne inter belluos potius hic, quam inter homi-
nes est connumerandus? Quid enim deformius dici aut commemorari po-
test, quam si tantum Polyphemi corpus in spelunca prostratum, & frustra
elorum hominum cum vīno eructans, multoque vomito pectus & barbā de-
turpatam ac fœdissime olentē, & ipsum Polyphemum inter eum vomitum ia-
centem videamus? at quante vītes quam parvū poculis infractionē sunt? neq;
abhorret sane ab huiusmodi ebrietate & imprudentia, legum, æquitatis, &
Decorum contemptio, & impietas omnis illa, quam Homerus illi attribuit;

de Cyclope. Ite, p. 222. 223. 224.

Néminus à Iōn, n' étais pas éveillé,

Cela devait évidemment être à l'heure,

mais je ne sais pas quelle heure.

Il devait être très tard pour que je

sois éveillé, mais je ne sais pas quelle

heure c'était lorsque j'étais éveillé.

Sic ego: sic contra te turbato pectora fatur.

Sculcas es, aut hoc è longinquis finibus erras;

Qui curare Iouemque mones, superosq; vereti.

Nec nos Cyclopum est superos curare, Iouemque;

Quod superisq; Iouiq; superno robore praefant.

Nec tibi, vel sociis parcam, magni Iouis itam

10

20

30

40

Aaaa

Quo

Mythologiae

Quo vitem; nisi sic animo mihi federit ipsi.

Atque is, qui nullo rationis ductu, nullaque vel hominum vel Deorum reverentia mouetur, trahatur ve ad exquitatem, quo pacto non tanquam bellua omnem suam felicitatem in ventris voluptate collocavit; at tanta fuit eius Cyclopis arrogancia, ut nulla habita beneficentia Dei, & benignitatis celi ratione, se terram ad fertilitatem cogere arbitraretur, tanquam sola humana diligentia sufficeret agris colendis. sic enim gloriatur apud Euripidem;

10

αγρού μέτρην καὶ σίκην, καὶ μὲν Σίκην,

ειστητα τίσσα, τάρπη πάντα πόρα.

Αὐτὸν τέτοιος θεός, μέλλοντος, Στελλέτω.

καὶ τὴν μητῆρα γυνὴν τῷ διὰ διάφορον.

μετ' αὐτοῦ τοῦ φρεστὸν τοῦρον ἀρίστα,

φύεται εὐτελεῖς αἴρεσθαι τοὺς τοφρούς,

λανθάνει δὲ μάλιστας αὐτὸν. οὐδὲ τούτοις εὔτελοι

τῆρος παντούλους αἰρόμενος θεός

ελάσσον μάλιστα.

Necessis terrae sit, volenti, siue non,

Herbas creare, pinguis ut sit grex meus.

20

Nulli Deorum, sed mihi quem nutrio.

Et huic Deorum maximo ventri: viris

Vt solus est hic Iupiter prudentibus.

Bibendi edendi hic lex diebus singulis,

Vivendi & usque suauiter. qui legibus

Ornare vitam protinus mortalium

Voluere, ego valere iussi iamdiu.

Sed tamen tanta haec arrogantia vltores Deos aliquando experta est. nam cu in protecti illuc Vlyssis socios Polyphemus fruviasset, ac nonnullos uerasset, illud verum esse, quod ita scribitur i Theognide, expertus est;

30

οὐδὲν τῶν περιττῶν οἶστεντας

οὐδὲν τῶν θεῶν οὐδενός θεός:

Hospes decipiens peregrinos, siue rogantum

Suppliciter vocem, nemo Deos latuit.

Nam profectò ille, qui neque Iouem, neq, superos vel tantilli faciebat, qui terrae etiam imperare sibi videbatur, qui nullam curabat celi clementiam, hic ab homunculo Vlysse, vel oculo, quem unicum habebat, priuatus est: Quare non solum Deorum consilio, sed etiam humanis viribus denique cedant oportet, qui supra humanas facultates temeritate quadam extolluntur. Memorizat prodidit Apollodorus lib. 1. deorum cyclopes statim natos in tartarum deiectos fuisse, deinde Iouis opera ita precante Tellure, quia

40

victoriam illi aduersus patrem vaticinata esset, e viuulis liberatos, & in lucem reductos casa Campe, quz illos custodiebat. Tunc Cyclopes Plutoni galeam donarunt, quam si quis haberet, a nemine videri poterat. Tonitrua, & fulgura, & fulmina Ioui, quibus omnes mortales perterritus refaceret. Tridentem autem Neptuno, quo maria omnia perdomaret. Idcirco crediti sunt ex illo tempore Cyclopes, & inter hos maximè Brontes, Steropes, ac Pyracmon fulmina Ioui in Aetna Sicilia monte facere, vt ait Virg. lib. 8.

Ferrum exercebant vallo Cyclopes in antro

Brontesq, steropesq, & nudus membra Pyracmon.

Hic

His informatum manibus iam parte polita
Fulmen erat, toto genitor quo plurima cælo
Deiicit in terras: pars imperfecta manebat.
Tres imbris torri radios, tres nubis aquosæ
Addiderant, rutili: tres ignis, & alitis Austris.
Fulgores nunc terrificos, sonitumq; metumq;
Mitcebant operi, flammisq; sequacibus iram.

Cum igitur Aesculapius fulmine cælus fuisse, Apollo mortem filii grauitet
ferens, fulminis ministros & artifices sagittis confecit, ut est apud Euripi-
dem in Alcestide, atque ita scriptis Orpheus in Argonaut.

τόνος τοιούτων ἀπαρνήσεων τεττάνη
τοῦ φύσεις τριών ἀκαθαύτης θεᾶς Αὐλῆς.

Cyclopas quoniam transfixerat ille sagittis,
Aesculapii causa miseri, quæ vulnera fecit.

Atque hæc illa sunt, quæ de Cycloibus fabulose memorix prodita fuerunt
ab antiquis scriptoribus; nunc veritatem ex his exprimamus. omnia autem
fabularum figmenta, ut diximus superius, proprium quoddam habent hi-
storix fundameotum; ut ea quæ dicta sunt de Acole, quod adiacentibus Li-
paræ insulis imperauerit. Sic Scylla & Charybdis dictæ sunt non solum il-
lis de causis, quæ commemorare lunt, nauigantes absorbere; sed etiam quia
pirati & latrones loca finitima habitarent, qui præter nauigantia nauigia
predarentur. Lestrygonas autem & Cyclopas Aetnæ & Leontinis vicina
loca incolentes immanes & efferos quosdam homines fuisse memorant, &
maleficos, & latrones, & in omnes peregrinos prorsus inhumanos, quare
hæc de illis tradita sunt. Verumtamen cum nullum scelus mortalium Deus
inultum esse patiatur, ut diutius poenas daret pro flagitiis & crudelitate Po-
lyphemus, Deus non immisit consilium Ulyssi, ut illum, cum posset, iugu-
laret: nam id quidem breue futurum erat supplicium, sed ut oculo illo am-
plo, quem unicum habebat, priuaret. Dictus est autem Cyclops ab oculo
circulari. Hjic ante illud supplicium eximiam crudelitatem, impietatemq;
inauditam tribuit poeta, quem facit in amorem propè furiosum, & ebrie-
tate victimum, & in omnes voluptates corporis maxime propensum, atq; om-
nino imprudentem: cum nemo malus & prudens uno tempore esse possit.
Alii tamen maluerunt fabulam hanc ad physicas rationes traduci, qui dixe-
runt Cyclopas esse vapores, è quibus fulmina, & fulgura, & tonitrua nascan-
tur. Hi dicuntur fuisse cœli & terræ filii, quoniam vapores è terra, non nisi
per calorem cœlestem extolli, atque extenuari in aera possunt. Cum vero
multi etiam ex aquis extenuatis oriuntur, merito Europæ sive terræ & Ne-
ptuni filius dictus est Cyclops Polypheus. Huic matrem Stilben tribue-
runt, quod nomen splendidam significat. alii Thoosam quasi currente eius
matrem dixerunt, quia frequentes & citi ascendunt vapores, quo tempore
fieri solent fulmina. dicti sunt habitare Aetnam montem Siciliz igne abun-
dantem, quoniam non nisi per calores sunt, cum frigore cogantur, & de cœ-
lo depellantur. Horum tres præcipue dicti sunt Ioui fulmina fabricare Har-
pes, Bronces, Steropes, quod Harpes ad se rapiat vapores, pro quo alii Py-
thagorinem substituerunt. at & tonare significat, unde dictus est Bron-
tes. Steropes fulgur est, & splendor is, qui fulmina antecedit. cum hæc in
aere contingant circa fulmina, hæc fabula de Cycloibus confusa est ad ex-
plianda

10

20

30

40

plicanda illa quæ sunt in sublimi ab antiquis. est enim idem atque si dixissent; vapores ex aqua & terra virtute caloræ cœlestis, solis scilicet extenuati sublimes extolluntur, qui ubi condensantur eliso calore, sunt tonitrua & fulgura & fulmina, quæ deorsum ab aere supremo, qui Iupiter appellatus est, pelluntur ac deiciuntur. Hi dicuntur fuisse aliquando in tartarum à parte detrusi, & in lucem postea à Ioue reuocati, quoniam calor per hyemem vapores inferius attrahit sub terram, cum vis frigoris illos intra terram coercet: at Ioue reuocante temperie aeris scilicet, è tartaro liberantur, Campe exsa, sive glacie potius & crusta terra liquefacia. fabulantur

- 10** Polyphemum victimum fuisse dolo ab Ulyssse, cum antea esset omnibus formidabilis, quia prudentia mortalium res arcanae naturæ denudauerit, quæ a tequam cognoscantur sunt in maxima, admiratione ac metu, quales feruntur fuisse eclipses ante Thaletis tempora, qui primus naturam rationemque defectum solis & lunæ patescere, animosq; mortalium insigni trepidatione liberauit. At Cyclopidibus ramen aram pro mortalium dementia fructum fuisse ad quam res diuina fieret, scripsit Pausanias in Corinthiacis, & dini- nos honores illis fuisse institutos. ac de Cyclopidibus satis, nunc de Lycaone dicamus.

20

De Lycaone.

Cap. IX.

- N**eque verò Lycaon satis commodum pro sua crudelitate vitæ fox finem consecutus fuit; quem tradiderunt fabulæ pro sua feritate ex humana forma in belluam omnium propè ferarum crudelissimam Deorum immortalium ira versum fuisse. Lycaon fuit eius Pelasgi filius, qui regnauit in Arcadia; qui cum primum regnare cœpisset, rudes adhuc homines ruga ad arcendas frigoris & zelus & imbrum & ventorum iniurias edificare docuit; tunicasque facere instituit e corris suillis. Deinde à frondium & herbarum & radicum vsu, quibus vel incaute pernitiosis aliquando vescebantur pro cibariis, ad salubiores glandes, & ad eas præcipue quæ de fagis legerentur, diuertit; quare illud dictum est, de Arcadibus ab oraculo;

DIAZI lo d'quali dea uerba et adest fere.

Plurimi in Arcadia vescentes glande feroce

Mortales habitant.

- Lycaonis mater fuisse dicitur Melibœa Oceani filia, ut putauit Hesiodus, vel, vt aliis magis placuit, Cyllene nympha, ut scripsit Apollodorus lib. 3. Fertur Lycaon eodem tempore imperasse Arcadibus, quo Cecrops Atheniensibus; quem Iupiter in lupum vertisse dicitur, quoniam aram Iouis Lycei infante macrato humanum sanguinem libauerit. Aiunt inter ipsa sacra, antequam ab aræ discederetur, illum in lupum fuisse mutatum, sicut ait in Arcadicis Pausanias. hic in Lyceo monte Lycoferam urbem condidit, Iouem Lyceum appellauit, & ludos in eius honorem inuicti, quæ vocata sunt Lupercalia. Neque vero solus Lycaon dictus est in illis sacrificiis in lupum fuisse conuersus, sed etiam alii cœplures ex hominibus temporibus sequentibus: qui non tam in omne tempus erant mutati, sed decimo tandem anno, nisi interim humanæ carnem guttassent, primitiæ formæ recuperabant. Neq; senè mirū est hæc memoriz prodita fuisse ab antiquis, cù prisci illi homines Deorum hospites & cœuiux pro iustitiae pietatisq; meritis effici diceretur, quare vritis

bouis.